

نامهای پیامبران در قرآن

إِنَّا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ كَمَا أَوْحَيْنَا إِلَى نُوحٍ وَالنَّبِيِّينَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَوْحَيْنَا إِلَى إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَعِيسَى وَأَيُّوبَ وَيُونُسَ وَهَارُونَ وَسُلَيْمَانَ وَآتَيْنَا دَاوُدَ زَبُورًا وَرُسُلًا قَدْ قَصَصْنَاهُمْ عَلَيْكَ مِنْ قَبْلُ وَرُسُلًا لَمْ نَقْصُصْهُمْ عَلَيْكَ وَكَلَّمَ اللَّهُ مُوسَى تَكْلِيمًا.

«ما به تو وحی کردیم همانگونه که به نوح و پیامبران پس از او وحی کردیم؛ و به ابراهیم و اسماعیل و اسحاق و یعقوب و اسباط و عیسی و ایوب و یونس و هارون و سلیمان وحی کردیم و به داود زبور دادیم و پیامبرانی که از پیش، داستان آنها را بر تو گفته ایم و پیامبرانی که داستان آنها را بر تو نگفته ایم و خدا با موسی سخن گفت، سخن گفتنی.» (سوره نساء آیات ۱۶۳-۱۶۴)

به دنبال اظهار شگفتی کافران از اینکه چگونه بر محمد(ص) وحی نازل شده است و درخواستهای نامعقول آنها از پیامبر که معجزه‌های مورد نظر آنها را بیاورد، خداوند در این آیات تأکید می‌کند که پیامبر اسلام هم مانند پیامبران دیگر است که در تاریخ آمده‌اند و خطاب به پیامبر اسلام اظهار می‌دارد که ما بر تو همانند پیامبران دیگر از

نوح و پیامبران پس از او وحی نازل کردیم.

مقصود این است که هیچ‌یک از آنها چنین کاری نکردند که تمام پیشنهادهای امت خود را که از آنها معجزه مخصوصی می‌خواستند عملی سازند، بلکه هر کدام از آنها معجزه یا معجزه‌هایی داشتند که اگر کسی با دیدن آنها ایمان نمی‌آورد و پیشنهاد معجزه دیگری می‌کرد، دلیل بر عناد و لجاجت او بود و آن پیامبر به پیشنهاد او عمل نمی‌کرد.

دوازده پیامبری که نام آنها در این آیات آمده عبارتند از: نوح، ابراهیم، اسماعیل، اسحاق، یعقوب، عیسی، ایوب، یونس، هارون، سلیمان، داود و موسی علیهم‌السلام.

بنابراین پیامبر اسلام هم مانند سایر پیامبران بود که بر آنها وحی نازل شده بود و در ردیف آنها قرار داشت و اظهار نبوت او چیز تازه و بی‌سابقه‌ای نبود که از او درخواستهای جوراجور بشود، بلکه او نیز مانند سایر پیامبران معجزه‌های معینی داشت که دلیل بر صدق ادعای او بود:

قل ما كنت بدعاً من الرُّسُلِ و ما أدری ما یفعل بی و لا بکم ان اتبع الا ما یوحی الیّ و ما أنا الا نذیرٌ مبینٌ^(۱).

«بگو من پدیدۀ نو ظهوری از پیامبران نیستم و نمی‌دانم که با من یا با شما چه خواهد شد؛ من پیروی نمی‌کنم مگر از آنچه بر من وحی می‌شود و من جزیم دهنده‌ای آشکار نیستم».

در آیه مورد بحث، پس از بیان اینکه پیامبر اسلام هم مانند پیامبران دیگر چون نوح و پیامبران پس از اوست، از بعضی از پیامبران نام می‌برد و جمعاً در این آیات از دوازده پیامبر نام برده شده به اضافه خود پیامبر اسلام و اسباط که همان فرزندان و

نوادگان یعقوب هستند و البته همه اسباط یعقوب پیامبر نبودند، بلکه بعضی از آنها مانند یوسف و داود و سلیمان و موسی و عیسی علیهم السلام پیامبر بودند.

دوازده پیامبری که نام آنها در این آیات آمده عبارتند از: نوح، ابراهیم، اسماعیل، اسحاق، یعقوب، عیسی، ایوب، یونس، هارون، سلیمان، داود و موسی علیهم السلام.

توجه کنیم که در شمارش این پیامبران نه ترتیب زمانی مورد نظر بوده و نه ترتیب از لحاظ مقام و مرتبه، و اصولاً او برای ترتیب نیست. همچنین در بیان این پیامبران راجع به دو نفر مطلبی گفته شده: یکی داود که خداوند به او زبور داد، دیگر موسی که خداوند با او سخن گفت. ضمناً در جمله‌ای اظهار می‌دارد که داستان بعضی از پیامبران را پیش از این بر تو نقل کردیم و پیامبرانی هم هستند که داستان آنها را بر تو نقل نکرده‌ایم. از آنجا که این سوره (سوره نساء) در مدینه نازل شده، معلوم می‌شود که منظور از پیامبرانی که داستان آنها پیشتر نقل شده، پیامبرانی هستند که در سوره‌های مکی و یا سوره‌هایی که پیش از این سوره نازل شده، از آنها یاد شده است.

پیامبرانی که نام آنها در قرآن آمده است

در قرآن کریم نامهای مبارک بیست و پنج تن از پیامبران خدا آمده و بعضی از آنها بارها تکرار گردیده و داستان زندگی آنها گاهی با تفصیل و گاهی به طور خلاصه بیان شده است و این در حالی است که طبق بعضی از روایات، خداوند در طول تاریخ، برای هدایت بشر یکصد و بیست و چهار هزار پیامبر فرستاده است.

همان‌گونه که در آیه مورد بحث خواندیم، در خود قرآن تذکر داده شده که پیامبران خدا منحصر در آنچه در قرآن آمده نیست، بلکه پیامبرانی هم بوده‌اند که داستان آنها در قرآن نیامده است.

۴۲۲۵

ما وظیفه داریم که به همه پیامبران احترام کنیم و به آنها ایمان بیاوریم و در اصل نبوت میان آنها فرقی نگذاریم و بدانیم که همه آنها سفیران خدا در زمین و تبلیغ کنندگان احکام دین بودند و خط فکری واحدی داشتند:

در قرآن کریم نامهای مبارک بیست و پنج تن از پیامبران خدا آمده و بعضی از آنها بارها تکرار گردیده و داستان زندگی آنها گاهی با تفصیل و گاهی به طور خلاصه بیان شده است و این در حالی است که طبق بعضی از روایات، خداوند در طول تاریخ، برای هدایت بشر یکصد و بیست و چهار هزار پیامبر فرستاده است.

قولوا آمنا بالله و ما انزل الینا و ما انزل الی ابراهیم و اسماعیل و اسحاق و یعقوب و الاسباط و ما اوتی موسی و عیسی و ما اوتی النبیون من ربهم لا نفرق بین احد منهم و نحن له مسلمون^(۱): «بگو ایمان آوردیم به خدا و به آنچه بر ما نازل شده و آنچه بر ابراهیم و اسماعیل و اسحاق و یعقوب و اسباط و موسی و عیسی و همه پیامبران از جانب پروردگارشان نازل شده است، میان هیچ یک از آنها جدایی نمی‌اندازیم و ما بر او تسلیم هستیم».

باوجود اینکه ما باید به همه پیامبران ایمان داشته باشیم باید بدانیم که همه آنها از لحاظ

رتبه و مقام یکسان نیستند، بلکه بعضی از آنها بر بعضی دیگر فضیلت و برتری دارند و پیامبر اسلام برتر از همه آنهاست: تلك الرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ^(۲): «این پیامبران بعضی شان را بر بعضی دیگر برتری دادیم».

اکنون بر سر آنیم که پیامبرانی را که نامهای آنها در قرآن کریم آمده است برشماریم.

این پیامبران بدون رعایت هیچ گونه ترتیبی عبارتند از:

۱- آدم که نام او بیست و پنج بار در قرآن آمده؛

۲- ادریس که نام او دوبار در قرآن آمده؛

- ۳- نوح که نام او چهل و پنج بار در قرآن آمده؛
- ۴- هود که نام او ده بار در قرآن آمده؛
- ۵- صالح که نام او یازده بار در قرآن آمده؛
- ۶- ابراهیم که نام او شصت و نه بار در قرآن آمده؛
- ۷- لوط که نام او بیست و هفت بار در قرآن آمده؛
- ۸- اسماعیل که نام او دوازده بار در قرآن آمده؛
- ۹- اسحاق که نام او هفده بار در قرآن آمده؛
- ۱۰- یعقوب که نام او شانزده بار در قرآن آمده؛
- ۱۱- یوسف که نام او بیست و هفت بار در قرآن آمده؛
- ۱۲- شعیب که نام او یازده بار در قرآن آمده؛
- ۱۳- ایوب که نام او چهار بار در قرآن آمده؛
- ۱۴- ذوالکفل که نام او دو بار در قرآن آمده؛
- ۱۵- موسی که نام او صد و شش بار در قرآن آمده؛
- ۱۶- هارون که نام او بیست بار در قرآن آمده؛
- ۱۷- داود که نام او شانزده بار در قرآن آمده؛
- ۱۸- سلیمان که نام او هفده بار در قرآن آمده؛
- ۱۹- الیاس که نام او سه بار در قرآن آمده؛
- ۲۰- الیسع که نام او دو بار در قرآن آمده؛
- ۲۱- یونس که نام او چهار بار در قرآن آمده؛
- ۲۲- زکریا که نام او هفت بار در قرآن آمده؛
- ۲۳- یحیی که نام او پنج بار در قرآن آمده؛
- ۲۴- عیسی که نام او بیست و پنج بار در قرآن آمده؛
- ۲۵- محمد که نام او چهار بار در قرآن آمده به اضافه اینکه یک بار هم به صورت «احمد» آمده است.

در میان این پیامبران پنج نفر اولوالعزم بودند و رسالت جهانی داشتند که عبارت بودند از: نوح، ابراهیم، موسی، عیسی و محمد (ص)